

Nr 20

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i lagen den 28 maj 1920 (nr 245) om medling i arbetstvister, m. m.

Genom en den 3 februari 1967 dagtecknad proposition, nr 33, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

1) lag angående ändring i lagen den 28 maj 1920 (nr 245) om medling i arbetstvister,

2) lag om ändrad lydelse av övergångsbestämmelserna till lagen den 3 juni 1965 (nr 277) angående ändring i lagen den 11 september 1936 (nr 506) om förenings- och förhandlingsrätt,

3) lag angående ändrad lydelse av 2 § lagen den 22 juni 1939 (nr 366) om medling i hyrestvister.

Författningsförslagen har följande lydelse.

Förslag

till

Lag**angående ändring i lagen den 28 maj 1920 (nr 245) om medling i arbetstvister**

Härigenom förordnas, att i 2 § andra stycket, 11 § och 13 § andra stycket lagen den 28 maj 1920 om medling i arbetstvister¹ ordet »socialstyrelsen» skall bytas ut mot »statens förlikningsmännaexpedition» samt att i 13 § tredje stycket samma lag ordet »socialstyrelsens» skall bytas ut mot »förlikningsmännaexpeditionens».

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1967.

¹ Senaste lydelse av 11 § se 1936:507.

Förslag

till

Lag

**om ändrad lydelse av övergångsbestämmelserna till lagen den 3 juni 1965
(nr 277) angående ändring i lagen den 11 september 1936 (nr 506)
om förenings- och förhandlingsrätt**

Härigenom förordnas, att övergångsbestämmelserna till lagen den 3 juni 1965 angående ändring i lagen den 11 september 1936 om förenings- och förhandlingsrätt skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

Denna lag — — — — — januari 1966.
Bestämmelserna i 3 kap. samt 6, 20, 21 och 26—29 §§ i deras hittillsvarande lydelse äga alltjämt tillämpning på parter som vid utgången av år 1965 äro underkastade bestämmelserna. Har icke senast den 31 december 1970 någon av parterna enligt 10 § begärt opartisk ordförande, skall vederbörande huvudorganisation av arbetstagare anses ha enligt 9 § återtagit sin anmälan. Detsamma gäller, om part efter denna lags ikraftträdande framställt sådan begäran och fem år därefter förflutit utan att någon av parterna framställt ny sådan begäran. Organisation som anses ha återtagit sin anmälan skall av *socialstyrelsen* underrättas härom.

(Föreslagen lydelse)

Bestämmelserna i 3 kap. samt 6, 20, 21 och 26—29 §§ i deras hittillsvarande lydelse äga alltjämt tillämpning på parter som vid utgången av år 1965 äro underkastade bestämmelserna. *Vad som sägs i 3 kap. om socialstyrelsen skall dock tillämpas på statens förlikningsmannarexpedition.* Har icke senast den 31 december 1970 någon av parterna enligt 10 § begärt opartisk ordförande skall vederbörande huvudorganisation av arbetstagare anses ha enligt 9 § återtagit sin anmälan. Detsamma gäller, om part efter denna lags ikraftträdande framställt sådan begäran och fem år därefter förflutit utan att någon av parterna framställt ny sådan begäran. Organisation som anses ha återtagit sin anmälan skall av *statens förlikningsmannarexpedition* underrättas härom.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1967.

Förslag

till

L a g**angående ändrad lydelse av 2 § lagen den 22 juni 1939 (nr 366)
om medling i hyrestvister**

Härigenom förordnas, att i 2 § andra stycket lagen den 22 juni 1939 om medling i hyrestvister¹ ordet »socialstyrelsen» skall bytas ut mot »statens förlikningsmannaexpedition».

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1967.

Departementschefen

Föredragande departementschefen, statsrådet Johansson, har anfört:

»I prop. 1967: 1 bil. 13 s. 42 har Kungl. Maj:t på min hemställdan föreslagit att socialstyrelsens förlikningsmannaexpedition den 1 juli 1967 ombildas till en självständig myndighet och därvid ges benämningen statens förlikningsmannaexpedition. Den nya myndigheten avses överta socialstyrelsens åligganden i fråga om dels förhållandet mellan arbetsmarknadens parter och dithörande ärenden, dels förordnande av ordförande och suppleant för honom i kommunal medlingsnämnd i hyrestvister. Om dessa förslag genomförs, behövs vissa formella ändringar i lagen den 28 maj 1920 (nr 245) om medling i arbetstvister, i övergångsbestämmelserna till lagen den 3 juni 1965 (nr 277) angående ändring i lagen den 11 september 1936 (nr 506) om förenings- och förhandlingsrätt samt i lagen den 22 juni 1939 (nr 366) om medling i hyrestvister.

Enligt 2 § andra stycket *lagen om medling i arbetstvister* kan socialstyrelsen på framställning av arbetsgivare och arbetstagare utse lämplig person att leda förhandlingar mellan dem om ingående av vissa överenskommelser. Om arbetstvist, som påkallar förlikningsmans ingripande, berör även annan förlikningsmans verksamhetsområde, åligger det enligt 11 § första stycket förlikningsmännen att underrätta socialstyrelsen om tvisten. Styrelsen skall då förordna en av förlikningsmännen att medla i tvisten eller anhålla hos Kungl. Maj:t om sådant förordnande för annan person. Förlikningsman

¹ Senaste lydelse av 2 § se 1945:758.

skall ingripa vid arbetstvist som medfört eller hotar att medföra arbetsinställelse av större betydelse. Även om arbetstvisten inte medför sådana verkningar, skall förlikningsmannen kalla de tvistande till förhandlingar om det begärs av arbetsgivare eller organisation som omfattar minst hälften av de av tvisten berörda arbetstagarna. Om förlikningsmannen i en sådan situation finner påkallat att särskild person förordnas att leda förhandlingarna, skall han enligt 11 § andra stycket göra framställning därom hos socialstyrelsen som efter prövning har att hos Kungl. Maj:t anhålla att sådant förordnande meddelas. Enligt 13 § skall förlikningsman sända årsberättelse om sin verksamhet till socialstyrelsen. Berättelsen skall tryckas genom styrelsens försorg.

I det numera, genom lagen den 3 juni 1965 (nr 277) angående ändring i lagen den 11 september 1936 (nr 506) om förenings- och förhandlingsrätt, upphävda tredje kapitlet i *lagen om förenings- och förhandlingsrätt* fanns bestämmelser om särskild förhandlingsordning. Tillämpning av kapitlet kunde påkallas av huvudorganisation av arbetstagare genom anmälan till socialstyrelsen. Bestämmelserna i kapitlet äger enligt övergångsbestämmelserna till den nyssnämnda ändringslagen alltjämt tillämpning på parter som vid utgången av år 1965 var underkastade kapitlets bestämmelser. Har inte senast vid utgången av år 1970 någon av parterna begärt opartisk ordförande enligt 10 § i kapitlet, skall anmälan om kapitlets tillämpning anses ha blivit återtagen. Detsamma gäller om part efter kapitlets upphävande begärt opartisk ordförande och fem år förflutit utan att ny sådan begäran har framställts. Organisation som anses ha återtagit sin anmälan skall underrättas härom av socialstyrelsen.

Enligt 2 § andra stycket *lagen om medling i hyrestvister* skall ordförande och hans suppleant i kommunal nämnd för biläggande av hyrestvister förordnas av socialstyrelsen.

Om riksdagen godkänner förslaget att socialstyrelsens åligganden på förlikningsväsendets område och beträffande medlingsnämnder i hyrestvister flyttas över på statens förlikningsmannarexpedition, bör ordet »socialstyrelsen» i nyssnämnda lagar bytas ut mot »statens förlikningsmannarexpedition» samt bestämmelserna om socialstyrelsen i det övergångsvis gällande 3 kap. *lagen om förenings- och förhandlingsrätt* förklaras i stället avse expeditionen. Härav föranledda lagändringar bör träda i kraft den 1 juli 1967 samtidigt som statens förlikningsmannarexpedition avses börja sin verksamhet.»

Riksdagen har den 8 mars 1966 godkänt Kungl. Maj:ts förslag i prop. 1967: 1 bil. 13 s. 42 att ombilda socialstyrelsens förlikningsmannarexpedition till en självständig myndighet, benämnd statens förlikningsmannarexpedition (jfr statsutskottets utlåtande nr 11 punkt 3).

Utskottet

Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag och får därför hemställa,
att riksdagen måtte bifalla förevarande proposition, nr 33.

Stockholm den 14 mars 1967

På andra lagutskottets vägnar:
JOHN R. ANDERSON

Vid detta ärendes behandling har närvarit
från första kammaren: fru Carlqvist, herrar Lars Larsson, Hübinette, fru Hamrin-Thorell, herrar Edström, Dahlberg, Högström och fru Elvy Olsson;

från andra kammaren: herrar Anderson i Sundsvall, Rimmerfors, fru Ekendahl, herr Gustavsson i Alvesta, fröken Wetterström, herrar Bengtsson i Varberg*, Fredriksson och Göransson.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.